

KNP Ukraina steppides – 19.02.1949

Arutelu avab Kalju Kääri, kes annab sõna Nigul Espele.

Espe: Arvan, et praegu ei ole see lugu see, mis ta peaks olema. Esietenduseks aga on ta kindlasti palju parem. Kõige rohkem meeldis minule I pilt. Järgmised pildid mind samasel määral ei rahuldanud. Osakandjad, leian, tulid toime oma ülesannetega. Benno Mikkal oli tore, kolhoosnik kindlate vaadetega. Alli Tammemets oli rahuldav, mõnes tükis on ta siiski parem, võrreldes äsjanähtuga. Stseen Amalie Konsaga, kus juttu seast, ei olnud Tammemetsa poolt nii veenvalt antud. Endel Ani oli omas osas tubli. Elmar Kivilo oli häa, eriti IV pildis. Elsa Ratassepp midagi uut ei andnud, peaks rohkem oma osasse süvenema. Vaike Saral kuidagi ei istu, tükib andma varem nähtud kujusid, stambis. Aleksander Mälton tubli, II pildis laul tundus pikana, langes vahetevahel välja. Paul Ruubel kandis oma osa väga diskreetselt, veidi edevust vast oli puudu. Erich Jaansoo, lühike osa, tikkus II pildis „Keelepeksukooli“ sisse tooma. Hilda Sooperil tundus, et tema osa ei ole oma õiget joont veel kätte saanud, II pildis tundus nagu oleks ta purjus. Oleks vaja paraja tempoga karakterit. Vedler miilitsa osas tubli. Arnold Kasuk tundus Budjonnoina veidi krambis, peaks olema natuke vabam. Vanameeste paar, Leopold Hansen ja Oskar Liigand, II pildis olid tükk aega laval, nende nali vajab meisterlikku mängu, praegu nähtu tundus veidi igavana. Autori poolt oli kõik väga hästi antud, aga siin jäi kuidagi kuivaks, teistes piltides olid paremad. Ülejäänud väikeste osade kandjad olid ansambelis, väljakukkumisi ei olnud. Dekoratsioonid, tagaplaan I pildis ei olnud õnnestunud, peaks rahulikumalt mõjuma. Esiplaanis päevalilled ka ei mõjunud hästi. II pildis naturalistlik pilliroog, võrreldes puutüvedega tekkis vastuolu. III pildis tagafoonil kaks maja ilma korstnateta, ei usu, et Ukrainas on selliseid maju. Eksimised tekstis, mõned sõnad vanameestel ei kõla õieti. Tantsud I v. olid kõige paremad, II v. isetegevuse proovil ei olnud nii häa. Grimm, vanameeste juuksed, sellist n.õ soengut kanti väga ammu tagasi, nüüd enam ei kanta selliseid juukseid. Üldiselt esimesed pildid kontrolletendustel on alati paremad, kuna nende kallal on rohkem töötatud. Esietenduseks on aga kindlasti ka järgmised paremad, nagu seda oli „Montmartre`i kannikese“ juures.

Raivo Kursk: Paar sõna muusikast. III pildis, seal kus Gritsko (Ani) lahkub kodust, pole see laul ilma tekstita põhjendatud. Lõpupildis, kui Budjonnoi saabub kui kutsutud külaline, siis arvan, et temal ei sobi olla pillimees.

Mihhail Sõštšikov: Vaidlen Kurskile vastu, Budjonnoi ei tulnud sinna kui külaline vaid oma vanadele sõjakaaslastele külla. Mis minule ei meeldi, see on Vaike Sarali osa. Kui Ruubel tahab laval edev olla, siis ta peaks pikema suitsupitsi kätte võtma. NL-s ei suitsetatud sigarette. Mõned pisivead: ordenid marssalil lindiga, sellel ajal ei olnud veel linte, need tulid alles Suure Isamaasõja ajal. „Ohvo“ tuleb küll teise sõnaga asendada, siinkuulduna toob ta teise mõtte välja kui mõeldud. Spekulanti läbi klubi väravate viia ei ole õige. I pildis mootorratta sissetoomine: lavapilt on tinglik ja korruga tuuakse sisse mootorratas, see segab. Stepp ei ole dekoratsiooniga õieti antud. I pildis tagaplaanil olev kungas kuidagi ei õigusta selle tüki pealkirja. Kui ta oleks kurgaan, siis sinna peale maju kunagi ei ehitata.

Vaike Saral: Mina ka osalt ei ole rahul oma kujuga, kui vast annate nõu, kuidas seda paremini lahendada. Olen ju noor näitleja ja ei oska veel õieti osa välja kujundada.

Kääri: Kuna olen näinud terve rida proove, siis võin öelda, et teos on alles arenemise järgus. Elmar Kivilo juures võib kogu aeg märgata edasiminekut, samuti ka Anil. Mikkalil, Tammemetsal, Ratassepal erilist edasiminekut öelda ei saa. Proovidel mõned detailid olid siiski paremad kui praegu. Siin heideti ette – II pilt oli kuidagi rabe. Sooper oli siiski siin parem. Isetegevuse stseenis andis Saral selle pärisõieti. Kodust äramineku stseenis ta muidugi ei olnud usutav. Vanameeste kohta soovitati, nagu ma kulisside taga kuulsin, veidi kärpida. II pilt on üldse vaatajatele puhkuseks, annab lüüriilise meeleolu.

Sõštšikov: Soovitan viimases pildis sellele kolhoosnikule, kes tuli üle teise kolhoosi, anda uued püksid.

Espe: I pildis tundus kohe, et Saral kurameerib Ruubeliga, hiljem olin kole üllatunud kui tuli välja, et hoopis Ani on tema peigmees. Samuti Sarali kodust lahkumise stseen ei olnud õnnestunud – ütleb oma monoloogi publiku poole, aga see pole publikule mõeldus vaid vanematele. Samuti isa käest vitsa äravõtmine. Paistis nagu kõik on ette teada, et nüüd tuleb vits ära võtta, nüüd pöörata ja lõpuks ära minna. II pildis mängulaad, mis Saralile üldiselt omane, solvus hästi. Hinge kaotus stseenides Sooperiga, kuidagi ei ole seda hinge sees. Samuti I pildis peigmehega stseen, mis ei ole küllalt veenev, ei ole sellist pinget, et näitaks, mis teie vahel on juhtunud.

Kursk: II pildis Saraliga olen ka päri, kontrastiks on aga see kvartett, mis seal laulab: Nad seisavad liiga surnult, vaja paar pisikest miimilist liigutust näos. Lõpustseenis tantsu sisselülitumine tundus aeglane ja ei olnud koos muusikaga küllalt sulav.

Epp Kaidu: Et see tükk nii kaugel on nagu praegu, siis sellepärast, et ääretu kokkuvõtmine. Oleksin võinud kontrollitenduse teha järgmisel nädalal, kuid tegin seda täna, et need esilekerkivad puudused kõrvaldada. Tinglikkus stilisatsioonis on tingitud sisust. Minu arvates Peil on dekoratsioonid lahendanud hästi. Väikesel laval ei saa anda seda sügavat kaugust. Kostüümides on naturalistlikke sugemeid, see tükk on väga pühapäevane, peab olema puhas. Vanameeste puhul: tänapäeval muidugi ei kannu keegi tutti peas, kui me aga oleme lugenud kasakatest, siis tuleb see tutt alati meelde. Nõuannet tahaks saada, kas see tükk ütleb midagi või ei, kas inimesed saavad sellest aru või ei. Eelseisvatel proovidel tahaks veel rohkem rõhku panna sellele võitlusele Galuška ja Tšesnoki vahel. Üldiselt olen märkustega nõus. Vanamehed ei tohigi olla ilma ohvo`ta – kui ta kiidab, peame aru saama, et ta teeb seda ohvo`ga, samuti ka laitmise juures. Et vanameeste stseen pikk on, andsin Liigandile vaba voli, ta venitas aga mitte laulu kasutades pikemaks. Isetegevuse stseenis nii Jägala kui Praakel ei olnud muidugi päris õieti, kuid võttes arvesse, et kui üks isetegevuslane läheb minema, siis ta on ju krampi täis. Vaatuste lõpud praegu küll ei klapi. Tantsud on korras, puudu jääb rütm ja kaasaelamine. Eesriie peab ka varem ette minema. Ani ja Sarali stseen II pildis on õieti antud, hakkavad näidendist peale ja lähevad endas edasi. Kodust äraminekuks andis viimase tõeuke Romeo ja Julia esitamine.

Espe: Mõni sõna Romeo ja Julia lahenduse kohta. Näidendist ellu viia ja siis tagasi näidendisse. Siin võiks kodust ära minnes võtta Romeo ja Julia teksti. Lihtne viis lahendada II pildis üleminekud hästi.

. . . : Shakespeare`i asi kukkus Anil hästi välja. Kivilo asi jäi aga autojuhiga segaseks.
Budjonnoi – kui võtab pilli, siis see peaks rahvale jätma võimsa mulje, täna aga jäi kahvatuks. Ruubelile midagi teist selga panna.

Kääri: Galuškade maailm tuleb hästi välja, on aga vaja Tšesnoki maailma eriti hästi välja tuua.
Tuleb seda võitlust tugevdada.

Aleksander Mälton: Minu tekst ei ühtu praegusel momendil Ruubeli riidetusega.

Soshtshikov: Tšesnokile sobiks piip.

Koppel: Minule see tükk meeldib. Ainult pisimärkus, kas see spekulandi äraviimine nõõriga ... ?
Tatarlased harrastasid seda.

Protokollija: Voldemar Praakel